

Hallituksen lainsäädäntösuunnitelma syysistuntokaudelle 2024 ja alustavasti keväälle 2025 sekä lainsäädäntöohjelma 2023-2027

- koonti sote- ja pelastuspalveluita sekä niiden tukipalveluita koskevista lakiesityksistä

*Marika Lanne
järjestämisjohtaja*

*Heidi Lehtonen
suunnittelija*

Johdontiivistelmä

Vuosien 2024-2025 tiedossa olevien hallituksen lakiesitysten perusteella Satakunnan hyvinvointialueen toimintaan vaikuttavat keskeiset lainsäädännön muutokset liittyvät sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseen ja eri palveluiden tarkempaan sääntelyyn.

Näihin kuuluvat mm. muutokset sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislakiin, vammaispalvelulakiin, terveydenhuoltolakiin, sairaaloiden ja päivystysten työnjakoon sekä iäkkäiden väestön palveluihin.

Esityksissä pyritään täsmentämään palveluiden soveltamisalaa, parantamaan palveluiden saatavuutta ja tukemaan ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden toimintakykyä.

Lisäksi säädöksillä halutaan kansallisesti selkeyttää vastuunjakoa ja työnjakoa terveydenhuollon yksiköissä.

Saatteeksi

VN tiedote 4.9.2024

Petteri Orpon hallitus hyväksyi 4. syyskuuta 2024 lainsäädäntösuunnitelman syysistuntokaudelle 2024 sekä alustavat kevätistuntokauden 2025 tiedot. Hallituksen lainsäädäntösuunnitelma sisältää tiedot hallituksen esityksistä, jotka on tarkoitus antaa eduskunnan käsiteltäviksi syysistuntokaudella 2024 ja (alustavasti) kevätistuntokaudella 2025.

Syyskaudella hallituksen esityksiä on tarkoitus antaa 162. Näistä vuoden 2025 talousarvioon liittyviä on 51 ja kiireellisiä 20. Kevätistuntokaudelle 2025 on merkitty alustavasti 62 hallituksen esitystä. Suunnitelmaan sisältyy myös neljä syksyllä ja kaksi keväällä annettavaa valtioneuvoston selontekoa. Kevään tiedot täsmentyvät ennen kevätistuntokauden alkua.

Lainsäädäntösuunnitelma tukee lainvalmistelun suunnittelua, johtamista ja seurantaan, mikä edistää hallitusohjelman toimeenpanoa. Suunnitelma on myös tärkeä väline aikataulujen yhteensovittamiseksi eduskunnan kanssa. Asiakirjaan sisältyy kuvaus hallituksen esitysten keskeisestä sisällöstä ja arvio valtioneuvoston esittelyn ajankohdasta.

Lainsäädäntösuunnitelma on laadittu valtioneuvoston kanslian johdolla yhteistyössä kaikkien ministeriöiden kanssa.

Suunnitelman kokonaisuudesta vastaa hallitus. Hallituksen lainsäädäntöohjelma vaalikaudelle 2023–2027 on tämän esityksen liitteenä 1.

Sosiaali- ja terveyspalveluja koskevat hallituksen lakiesitykset

Syksy 2024

- **HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 56 a §:n muuttamisesta**
Toteutetaan hallitusohjelman kirjaukset muiden kuin kiireellisten terveyspalveluiden rajoittamisesta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025
- **HE vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentamista koskevaksi laiksi**
Vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentaminen siten, että vammaispalvelulaki säilyisi vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina, turvaisi yksilöllisen tarpeen mukaiset palvelut em. henkilöille ja varmistaisi hyvinvointialueiden rahoitusperiaatteen toteutumisen.
- **HE sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön muutoksiksi lasten ja nuorten terapiatakuun toteuttamiseksi**
Turvattaisiin lasten ja nuorten yhdenvertainen pääsy perustasolla lyhytpsykoterapiaan tai muihin vaikuttaviin psykososiaalisiin hoitoihin. Terveystenhuolto- ja sosiaalihuoltolakiin esitetään muutoksia, jotka on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.5.2025. Myös lakia korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta, lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista sekä valtioneuvoston asetusta hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta ehdotetaan muutettavaksi.
- **HE terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi (sairaaloiden ja päivystysten työnjako)**
Hallituksen ohjelman mukaisesti uudistetaan sairaaloiden ja päivystyksen kansallista kokonaisuutta ja erikoissairaanhoidon työnjakoa.
- **HE laeiksi terveydenhuoltolain ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta (perusterveydenhuollon hoitotakuu)**
Kiireettömään hoitoon pääsyn enimmäisajaksi palautetaan 23 vuotta täyttäneiden osalta perusterveydenhuollon avosairaanhoidossa aiempi kolme kuukautta ja suun terveydenhuollossa aiempi 6 kuukautta. Muutokset eivät koskisi lapsia ja alle 23-vuotiaita nuoria, vaan heidän osaltaan säilytettäisiin hoitotakuun nyky sääntely.

Sosiaali- ja terveyspalveluja koskevat hallituksen lakiesitykset

Syksy 2024

- **HE sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 ja 16 §:n muuttamisesta**
Muutoksen tarkoituksena on mahdollistaa tilapäinen toimiminen sosiaalityöntekijän tehtävissä myös sellaisille henkilöille, jotka ovat opiskelleet sosiaalityötä sivuaineena tai opinnot on suoritettu avoimessa yliopistossa.
- **HE sairauspäiväraha järjestelmän muutoksia ja sosiaaliturvarahastojen säästöjen kanavoitinta koskevaksi lainsäädännöksi**
Muutetaan sairausvakuutuslain (1224/2004) 11 ja 18 luvun säännöksiä VN:n 25.4.2024 linjauksissa tarkoitettujen muutosten toteuttamiseksi.
- **HE laeiksi terveydenhuoltolain 22 §:n ja sosiaalihuoltolain 50 §:n muuttamisesta**
Esitetään terveydenhuoltolakia muutettavaksi siten, ettei hyvinvointialueella jatkossa olisi perusterveydenhuollossa velvollisuutta huolehtia siitä, että sen asukas tai terveyskeskuksen potilas saa ajokorttilaissa tarkoitetun todistuksen tai lausunnon. Lisäksi sosiaalihuoltolakiin ehdotetaan teknisluonteista muutosta. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2025
- **HE laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain muuttamisesta**
Muutetaan ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annettua lakia siten, että toteutuneen henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti 1.1.2025 lähtien.
- **HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta**
Lainsäädäntöä tarkennetaan, jotta hyvinvointialueiden, viiden yhteistyöalueen ja kansallisen tason johtamis-, ohjaus- ja muut järjestelyt muodostavat kansallisen kokonaisuuden. Lisäksi tehdään tarvittavat täsmennykset lainsäädäntöön myös siltä osin, että häiriötilanteissa laki antaa riittävät toimintavaltuudet yhteistyöalueille yli hyvinvointialueiden tapahtuvan johtamisen ja päätöksenteon mahdollistamiseksi.

Sosiaali- ja terveystalveluja koskevat hallituksen lakiesitykset

- **HE paikallisen sopimisen edistämistä koskevaksi lainsäädännöksi**
Tavoitteena on, että paikallinen sopiminen olisi yhdenvertaisesti mahdollista kaikissa yrityksissä riippumatta siitä, kuuluuko yritys työnantajaliittoon tai millainen edustusjärjestelmä yrityksessä on.
- **HE työtaturma- ja ammattitautivakuutusta, liikenne- ja potilasvakuutusta koskevan lainsäädännön muuttamisesta**
Keskeinen tavoite on lisätä työtaturma- ja ammattitautilakiin työpaikkaonnettomuuksien tutkintaa koskeva sääntely. Lisäksi ehdotetaan työtaturma- ja ammattitautivakuutusta, liikennevakuutusta ja potilasvakuutusta koskevaan lainsäädäntöön sekä opiskeluun liittyvissä työhön rinnastettavissa olosuhteissa syntyneen vamman tai sairauden korvaamisesta annettuun lakiin tehtäväksi tekniset ja säädöshuollolliset muutokset.
- **HE laiksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta (Ara) annetun lain kumoamisesta**
Ehdotetaan kumottavaksi Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksesta annettu laki.

Kevät 2025

- **HE laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta**
Toteutetaan hallitusohjelman mukaisesti rahoitusmallin tarvetekijöitä ja muita olosuhdetekijöitä sekä hyte-kerrointa koskevat muutokset, joiden on tarkoitus tulla voimaan vuonna 2026.
- **HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (monituottajuus ym.)**
Hankkeessa toteutetaan useita monituottajuuteen liittyviä hallitusohjelmakirjauksia. Osakokonaisuuksia ovat ainakin "Hyvinvointialueen riittävään omaan palvelutuotantoon liittyvän sääntelyn arviointi ja mahdollinen keventäminen", "Päivystyksen hankinnan kiellosta sekä nk. virkalääkärivaatimuksesta luopumisen arviointi" ja "vuokratyövoimaselvityksen ehdotusten mukaisesti arvioida nykyisten palvelujen ulkoistuskieltojen lieventämismahdollisuuksia".
- **HE laiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (opiskeluterveydenhuolto ja kutsuntojen ennakkoterveystarkastukset)**
Uudistetaan toisen asteen oppilaitoksen opiskelijoiden terveystarkastukset. Oppivelvollisuusikäisten opiskelijoiden terveystarkastukseen integroitaisiin puolustusvoimien ennakkoterveystarkastus palveluskelpoisuudesta. Täysi-ikäisten opiskelijoiden terveystarkastus muutettaisiin tarveperusteiseksi.

Tukipalveluja koskevat lakiesitykset

Syksy 2024

- **HE laiksi työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä ja eräksi muiksi laeiksi**
Ehdotetaan säädettäväksi laki työsuojelun yhteistoimintahenkilöiden rekisteröinnistä.

Kevät 2025

- **HE laiksi arkistoinnista ja laiksi Kansallisarkistosta sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi**
Arkistolaki ja Kansallisarkistosta annettu laki ajantasaistetaan vastaamaan julkishallinnon digitaalisen toimintaympäristön vaatimuksia
- **HE määräaikaisuuden perusteen, lomautusilmoitusaikaa ja takaisinottovelvollisuuden muuttamista koskevaksi lainsäädännöksi**
Esityksellä toteutettaisiin hallitusohjelman kirjaukset, joiden mukaan määräaikainen työsopimus olisi mahdollista tehdä vuodeksi ilman erityistä perustetta, lomautusilmoitusaika lyhennettäisiin seitsemään päivään.

Toimeenpanossa olevat hallituksen lakiesitykset

Syksy 2023 - kevät 2024

- **HE laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta (104/2023)**
Ehdotetaan uutta säännöstä laskuvirheen oikaisusta. Lisäksi siirtymätasausten tarkistamisen yhteydessä vuonna 2023 voitaisiin oikaista sellaiset kertaluonteiset tai takautuvat kuntien vuoden 2021 ja 2022 tilinpäätöstiedot.
- **HE laiksi hyvinvointialueesta annetun lain sekä eräiden muiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (468/2024, 469/2024, 470/2024 & 471/2024)**
Hyvinvointialueiden ohjauksen yhteensovittaminen säädetään valtiovarainministeriön tehtäväksi, eri ministeriöiden päällekkäiset hyvinvointialueiden toimintaan ja talouden ohjaukseen liittyvät lakisääteiset välineet yhdistetään ja lakisääteisiä neuvottelumenettelyitä selkiytetään ja neuvotteluille määritellään nykyistä selkeämmät tavoitteet.
- **HE laeiksi mielenterveyslain ja hallinto-oikeuslain 7 §:n muuttamisesta (15/2024 & 16/2024)**
Tavoitteena on parantaa tahdosta riippumattomassa psykiatrisessa hoidossa, tarkkailussa tai tutkimuksessa olevan potilaan oikeusturvaa tilanteissa, joissa potilaan psyykkisen sairauden lääkehoitoa ei onnistuta toteuttamaan yhteisymmärryksessä hänen kanssaan.
- **HE laiksi lastensuojelulain ja varhaiskasvatuslain muuttamisesta (1283/2023 & 1284/2023)**
Lastensuojelun jälkihuollon ikäraja lasketaan hallitusohjelman mukaisesti 23 ikävuoteen. Samalla täsmennetään lastensuojelulain nojalla sijoitetun lapsen varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuutta ja säädetään tästä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta.

Toimeenpanossa olevat hallituksen lakiesitykset

Syksy 2023 - kevät 2024

- **HE laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvveluista annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta (1046/2023)**
Vanhuspalvelulain 20 §:n 2 momentissa säädetyt iäkkäiden henkilöiden ympärivuorokautisen palveluasumisen toimintayksiköissä asiakasta kohti noudatettavan 0,7 työntekijän henkilöstömitoituksen siirtymäaika jatkettaisiin 1.1.2028 saakka.
- **HE laeiksi terveydenhuoltolain muuttamisesta annetun lain 51 a §:n ja korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta muuttamisesta annetun lain 10 a §:n muuttamisesta (1139/2023 & 1140/2023)**
Ehdotetaan, että 1.11.2024 voimaan tulevasta perusterveydenhuollon kiireettömän sairaanhoidon hoitoon pääsyn 7 vuorokauden enimmäisajasta luovutaan. Tällaisen hoitoon pääsyn enimmäisaika olisi 14 vuorokautta.
- **HE laiksi syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien luettelosta ja rekisteristä annetun lain muuttamisesta (117/2024)**
Esityksessä ehdotetuilla ns. ASA-lain muutoksilla pannaan täytäntöön syöpädirektiivin muutosdirektiivin EU 2022/431 työntekijöiden suojelemisesta syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille altistumiseen työssä liittyviltä vaaroilta annetun direktiivin muuttamisesta) edellyttämät muutokset.
- **HE laeiksi eräistä paloturvallisuuslaitteista sekä eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (191/2024, 192/2024 & 193/2024)**
Uudistetaan pelastustoimen laitteista annettu laki (10/2007). Uudessa laissa säädettäisiin muun muassa alkusammutusvälineiden ja rakennuksiin asennettavien palonilmaisulaitteiden vaatimustenmukaisuudesta ja valvonnasta.

Toimeenpanossa olevat hallituksen lakiesitykset

Syksy 2023 - kevät 2024

- **HE laiksi pelastuslain 104 §:n muuttamisesta (1228/2023)**
Pelastuslain 104 §:n 1 momentin muutoksella korjataan tekninen virhe, joka rajaa oikaisuvaatimuksen mahdollisuuden ainoastaan valtion viranomaisen tekemiin hallintopäätöksiin.
- **HE aikuiskoulutustuen, ammattitutkintostipendin ja vuorotteluvapaan lakkauttamista koskevaksi lainsäädännöksi (275/2024)**
Säädöshankkeen tarkoituksena on luopua aikuiskoulutustuesta ja ammattitutkintostipendistä kumoamalla aikuiskoulutusetuuksista annettu laki ja vuorotteluvapaasta kumoamalla vuorotteluvapaasta annettu laki.
- **HE laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta sekä lastensuojelulain 27 ja 41 §:n muuttamisesta (307/2024, 309/2024)**
Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettua lakia, Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettua lakia ja lastensuojelulakia. Esityksen mukaan eräitä valtakunnallisia tietojärjestelmäpalveluja koskevia siirtymäaikoja, kuten sosiaalihuollon liittymisvelvoite Kanta-palveluihin, muutettaisiin. Terveydenhuollossa toimiville sosiaalihuollon ammattihenkilöille ehdotetaan tiedonsaantioikeutta Kansaneläkelaitoksen etuustietoihin.

Hallituksen lainsäädäntöohjelma 2023-2027

LIITE 1. Hallituksen lainsäädäntöohjelma vaalikaudelle 2023–2027

Lähteet:

Valtioneuvosto 2023. Pääministeri Orpon hallituksen lainsäädäntösuunnitelma ja valtioneuvoston selonteot. Syysistuntokausi 2023 ja (alustava) kevätistuntokausi 2024. Hallituksen neuvottelu 31.8.2023.

Valtioneuvosto 2024. Pääministeri Orpon hallituksen lainsäädäntösuunnitelma ja valtioneuvoston selonteot. Syysistuntokausi 2024 ja (alustava) kevätistuntokausi 2025. Hallituksen neuvottelu 3.–4.9.2024.

Valtioneuvosto 2024. Hallituksen lainsäädäntöohjelma vaalikaudelle 2023–2027. Valtioneuvoston julkaisuja 2024:36. Valtioneuvosto Helsinki 2024.

Valtioneuvoston hankeikkuna. Säädosvalmistelut ja kehittämishankkeet. Säädosvalmistelu ja kehittämishankkeet - Valtioneuvosto